

ТИХОМИР НЕШИЋ

ЗАКРПА

Да, можда сам с правом овде приведена. Али, као што, колико сам на телевизији видела, готово сви који се овде нађу обично кажу да је у питању неспоразум, и ја искрено, верујте ми, верујем да је потребно објашњење да би се мој прекршај разумео... Утолико пре што је реч о једној клетви...

Не нисам ја затуцано сујеверна; па, знаш ме, иследнице и теби сам предавала! Ма, морам тако, како кажеш, од Кулина бана да почнем, али не зато што као наставница не могу укратко... Због тога се тако смејуљиш, и по томе сам те познала... Али овде ништа није за смејање, овде се ради о једној интимној ствари, која не може лако ни да се исказе ни да се разуме.

Реч је, понављам, о једној клетви... Не мисиш ваљда и да помишљам на мађије и сличне глупости... Таман посла!

Ради се, у ствари, о заклетви: ја сам се, иследнице Мојсићу – памтим ти, видиш, презиме – ја сам се, још кад сам била нешто млађа од тебе, заклела да нећу да видим закрпу, не само на себи, ни на неком од својих.

Када – то је посебно важно – када? Кад је моја мајка умрла и кад смо јој скинули кошуљу (жене су тада носиле дугачке кошуље) и кад сам ја ту кошуљу једва подигла са земље и кад сам је измерила и показало се да је тешка скоро три кила! Да, три кила, дечко мој! А зашто? Зато што је на њој била закрпа на закрпу. Моја јадна мајка је ту кошуљу, а да ја то нисам знала, носила двадесет, тридесет година, можда целог живота. Све време док смо ми расли! Крпила је, крпила, крпила да траје, њој да траје, само да би за нас имало.

Не могу да не заплачем кад се сетим колико је за нас вукла, па, ето, и ту кошуљу, од крпљења отежало. Ми смо били рудаска

породица са седморо деце. Отац дође из јаме, па или је много уморан или мало припит, и само тражи тишину. А мајка је за нас била бог, који одређује, даје и узима. Све она. Мајка је ту била за све, и да нас мири и умирује, кажњава и саветује. Да сваки од нас има шта да поједе, да ниједно од нас деце није сасвим голо и босо: и то, само зими, јер лети нам није била потребна обућа, ни много одеће. Али кад смо полазили у школу, да не идемо нечисти и неуредни, да будемо обучени најбоље што може и да за учење имамо најпотребније...

Како је она то успевала, нико се од нас није питао. Ни мени то на памет није падало све док нисам подигла ту њену искрпљену кошуљу. Јадна моја мајка, мученица и победница! – помислила сам, и тада сам, загледајући њену искрпљену а чисту кошуљу, тада сам свом својом снагом и силином пожелела да испуним оно што нам је она стално говорила као нешто за шта је – тек тада сам схватила – она живела: Само да ми се ви, децо, извучете, да се не мучите као ја!

А ја сам, као свако дете, била уверена да сви родитељи тако говоре, и да и она то кукумавчи као други маторци. Али држећи њену од крпљења отежалу кошуљу, ја сам, тог часа, дипломирала све школе, све праве науке и све животне поуке.

И, чим сам завршила за наставника на вишој педагошкој школи, па се, срећом, одмах запослила, прво што сам купила био је најскупљи комбинезон – тад су се већ комбинезони носили – и однела га на мајчин гроб и казала јој: Мајче, ја сам твоју жељу испунила. Исплакала сам се на гробу и, као испрана, у живот кренула.

А и живот ми је кренуо. Нађем момка. Он наставник физике, много другачији од мене, али супротности се привлаче и слажу. Показало се то кад смо се узели. Па се мени учинило да сам стигла на циљ моје мајке. Прихватила сам и што смо живели са свекром и свекрвом. Јер лако сам разумела кад ми је муж рекао: Они су се, с очевом ковачком платом, толико намучили да ишколују мене и сестру, да не могу сада да их оставим. А и није нам било лоше заједно, нарочито зато што нас је било четворо, и сваког месеца су, са свекровом пензијом, у кућу долазиле три плате, док је свекрва, као раније моја штедљива мајка, све обезбеђивала, кувала, прала... Замислите, на једној страни, до тада нас деветоро, седморо деце, отац и мајка, а с једном рударском платицом. Сада, пак, четири човека а три плате! И још кредити, који су се лако добијали и отплаћивали...

Не могу, уважени господине иследнице, краће, јер се не би разумело... Добро, покушаћу брже. Где сам оно?... Ах, да, та наша

срећа је трајала непомућена док ја једног послеподнева нисам, вративши се из школе, затекла свекрву како крпи мушке чарапе. Укочила сам се, јер видела сам две закрпе на тој једној чарапи, па нисам ни себе ни њу питала чија је то чарапа, једва сам зинула да процедим: Шта то радите?

Она је после причала да сам викнула. Не знам, стварно не знам какав ми је глас био. Могуће је да сам га подигла кад је она, и не погледавши ме, некако поносито рекла:

Код нас се то тако ради.

Е, чарапе мога мужа неће да се крпе! – креснула сам, одлучна да то са супругом рашчистим.

А рашчистили смо тако што је он тражио да имам разумевање за његову мајку, обећавао да ће да је замоли да крпи само своје и свекрово.

Молила сам и молила: купићемо им све што им затреба, имамо... А он је понављао да ништа не може да учини, нема душу да се с мајком натече, па се, на крају и љутнуо. Није помогло ни кад сам му испричала о мојој мајци и њеној кошуљи. Само ме је, кад сам га подсетила како сам се заклела, молио да се смирим. На крају сам дуровито попустила:

Али, молим те, нека гледа да ја не видим кад пришива закрпе.

Трпела сам, језа ме је подилазила кад видим закрпу на нечем у кући. Користила сам сваку прилику, рођендан или празник, да им купим то што сам видела да носе крпљено. Али ништа се није мењало, све док се нису, прво он па она, угасили. Тек тада сам могла да испуним оно на шта сам се зарекла: игла и конац у мојој кући да се не узимају у руке, сем за откинуто дугме.

И тако је то трајало до овог случаја, због којег сам ја овде.

Добро, кратим: почело је кад ме је мој син јединац журбано питао:

Имаш ли, мама, времена да ми закрпиш ову чарапу?

Тад је у мени нешто кврцнуло. Уста нисам могла да отворим. Али ми се рука покренула, из све снаге сам га ошамарила.

Зашто? – питао је плачно.

Зато! – одговорила сам и подигла руку, да покријем очи од срама што сам учинила оно што моја мајка никада није иако нас је било седморо.

Мој Иван, мој син је, изгледа, помислио да ћу опет да га ударим, па је пресрео моју руку, уврнуо је тако јако да сам почела да врштим. Врштао је и он:

Ја осам година чекам посао и висим вам о врату, издржавате ме као да сам одојче, па шта грешим, шта сам претерао ако молим да ми закрпиш чарапу?!

Цичим ја од бола:
Зар опет мора да се крпи?!
Мора, и опет и увек мора да се крпи! – болно виче он.
Ја се отимам, а мој син разјадано удара ногама о патос.
Ја фискултурница, он као кошаркаш, па можда смо и нешто
од намештаја оборили.
Важно, комшилук се узнемирио, позвали полицију.
И тако сам, ето, сада ту... осумњичена за ремећење јавног
реда.
А пореметила сам га, признајем. Али бар да знаш зашто.
Зато што сам – разумеш? – зато што сам против закрпа.